

ՕՐԱՊԱՅԻՐ

20 ՓԲՅ.

20 ՓԲՅ.

Ե. ՏԱՐԻ 1291 ԵՐԵՎԱՆԻ 25 ԲԵՊԻՆԻ ԵՎԼԵԼ 23

ՇԱՐԱԹ 27 ԱՊՐԻԼ 1874 Ե. Տ. ՄԱՅԻՍ 9 ԹԻԻ 1223

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երէկ Ընդհանուր ժողովը դարձեալ նիստ ընելով Ղալաթիոյ եկեղեցին, ժամը 7 1/2-ին մեծամասնութեամբ ատենանոց լսեցաւ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Տեղապահ Սրբազան Հօր և ատենապետութեամբ Ազգայնական Մարգարիտ Լիւնտինի, ունեցողի հանդիսականաց ալ մեծ բազմութիւն մը ներկայ գտնուելով:

Երբ Պատրիարքի ընտրութեան քուէարկութեանը պիտի ձեռնարկուէր, Համա. դուստր ժողովոյ կողմէն պատրաստուած Պատրիարքական ընտրելեաց ցանկին վրայ դիտ դաւած ընելու համար խօսք ուղեցին մէկ քանի երեսփոխանք, որք վերոյիշեալ ցանկը թերի և Սահմանադրութեան հակառակ պատրաստուած ցոյց տալ ջանալով, կը պահանջէին կամ ընտրելեաց ցանկը Համադուստր ժողովոյ ետ դարձնել և կամ ցանկէն դուրս մնացող եպիսկոպոսաց արժանաւորութեանը նկատմամբ բացատրութիւն խնդրել, հետեւաբար և Պատրիարքի ընտրութեան քուէարկութիւնն ալ յետաձգել:

Այս առարկութեանց դէմ պատասխանելու համար խօսք ուղեցին բազմաթիւ եկեղեցական և աշխարհական երեսփոխանք. Տէր Գեորգ Հայր Խաչիւղի, Տ. Ամբրոսիոս վարդապետ, Միլեան Տէր Հայր, Ամեն. Տեղապահ Սրբազան, Գեր. Խորէն եպիսկոպոս, և աշխարհական երեսփոխաններէն մեք, Պէկեան, Ս. Փափուգեան, Տ. Նուսուֆեան Էֆէնտիներն, և մեք որոնք յիշեալ ցանկին պատրաստութեանը եղանակին նկատմամբ խորաքննելուն իւր ըմբռնան և կարծեաց համեմատ հարկ եղած բացատրութիւնները տալով, հաստատեցին թէ ընտրելեաց ցանկը Սահմանադրութեան տրամադրութեանը ըստ ամենայնի և կետ առ կետ համաձայն պատրաստուած ըլլալով, տեղի չկար պայք ետ դարձնելու և կամ ուրիշ նկատմամբ Համադուստր ժողովէն բացատրութիւն խնդրելու, որ թերևս անհաճոյ հետեւանք մ'ալ կրնար ունենալ: Հետեւաբար ընտրելեաց ցանկին պատրաստութիւնը ըստ Սահմանադրութեան կատարուած համարելով, Պատրիարքական ընտրութեան քուէարկութեանն անցնել պահանջեցին:

Վիճարանութիւնը ժամ ու կէս չարուեալ տնելով երբ տախտակն Յ կամ Յ երեսփոխան մնացած էին խօսք ուղղող, երեսփոխանաց ոմանց առաջարկութեանը վերայ Գիւսանը վիճարանութեան շարունակ-

ւելուն նկատմամբ ժողովոյ կամը հաբցուց որն որ մէկի դէմ ընդհանուր հաւանութեամբ մինչև ցայն վայր եղած վիճարանութիւնը բաւական և խնդիրն պարզաբանուած նկատելով, վիճարանութեան գոյ. լին որոշեց և ժամը ճիշդ 9 ին Պատրիարքական ընտրութեան քուէարկութեանը ձեռնարկելով 64 քուէարկու երեսփոխանաց 80 ձայնից բացարձակապէս առաւելութեամբ Գեր. Ներսէս Արքեպիսկոպոս վարժապետեան կոտտանդնուպոսոյ Պատրիարք ընտրուեցաւ:

Հետեւաբար Քաղաքական ժողովոյն կէմնայ Պատրիարքական ընտրութեան տեղեկագիրը պատրաստելով, Սահմանադրութեան փոփոխեալ և գործադրութեան մէջ գտնուած մէկ քանի յոգուածոց հետ միատեղ ըստ որոշման նախորդ նիստի, կայսերական կառավարութեան ներկայացնել ի վաւերացումն:

Մեր այս ընտրութիւնը շնորհաւորելու պարտականութիւնը ուխտէն ետքի թողլով առաջիմ այսչափով կը բաւականանանք:

Այգիական Արքահամ Էֆէնտի հրաժարական է տուել երեսփոխանութենէ, և հրաժարագրին օրինակն ալ հրատարակել տուել է Մանգուսի մէջ: Ազատ էր նա հրաժարելու, և հրաժարագիրը հրատարակելու, մեղք ալ ազատ ենք ըսելու թէ իւր այդ հրաժարականն ու հրաժարագիրն իւր երեսփոխանական անկարողութեան վկայագիրն է ճիշդ ու ճիշդ, և ոչ ուրիշ բան, ասոր սպացոյցն է յիշեալ Էֆէնտին երեսփոխանական ժողովոյն մէջ ցարդ բառ մը արտասանած չլլալն ոչ իւր հրաժարագրին մէջ յայտնած գանդատանաց, և ոչ ուրիշ որ և է խնդրոյ վրայ:

Գիւրին է գրիչ ի ձեռն խորխուր, ինչպէս ըրած է Այգիական Էֆէնտին, իսկ Գիւրին չէ ժողովոյ մէջ բանիւ բերանոյ դէմ առ դէմ փաստաբանել ու հասարակաց խնդիրը պաշտպանել ինչպէս տեսաւ երէկ Այգիական Էֆէնտին: Բայց ժամանակին չ'կրցաւ ընել զայդ:

Երթայ բարեաւ ուրեմն Էֆէնտին տեղի արժանաւորին թողլով իւր այն օթոռը, որ մինչև ցայսօր Այգիական Էֆէնտին անձնական հանգստութեանը միայն ծառայել է, փոխանակ հասարակաց շահուն համար պէտք եղած բարոյական պատերազմին (տեսնաբանութեանը) ծառայելու:

Երէկ Էս օրէն առաջ Ամեն. Տեղապահ Սրբազանը, Պատրիարքական փոխանորդ Տէր Հօր և Թաթարեան Գարեգին վարդապետի ընկերակցութեամբ Պէյքօղ գնաց Սերվիոյ Միլան իշխանին փոխադարձ այցելութեան պարտաւորութիւնը կատարելու:

Իշխանը ընդունելով թեան սրահին դըրնէն անձամբ կը դիմաւորէ զՆերսէս սրբազան, և սենեակին ընդունելով ամենէն յառաջագահ բազմոյն, նոյն իսկ իշխանն իրմէն վեր նստեցնել կը հրաւիրէ, գոր շատ թախանձանքէ և ստիպումէ յետոյ կը զիջանի Ն. Սրբազանութիւնն ընդունել այդ հրաւերը:

Ներսէս եպիսկոպոս կէս ժամու չափազանց լեզուաւ իշխանին հետ տեսակցելն յետոյ կը մեկնի, մեծ պատուով և սիրալիր մեծարանք չքեղ ընդունելով ին մը վաշիւնով:

Երէկ Զօրաբան Էֆէնտի Յունաց Պատրիարքանի կողմէն ներկայանալով իշխանացնոյ Հոգաբարձութեան գրասենեակը խնայող թէ Հիւազդանոցի դէմի պարտէզը Յունաց ազգին ստացուածքն ըլլալուն անմիջապէս յանձնեն դայն Յունաց, սակայն Նոստուած շատ քաշել չը տայի պէս պատասխան մը առնելով մեկնեցաւ:

Թօրոյարուէն երէկ երկրորդ նստակ մ'ալ ստացանք Միհրան Գ. Թերեզեան ըստորադրութեամբ, որն որ անցեալ աւուր մեր թերթին մէջ հրատարակուած Թօրագրուի վարժարանի Հոգաբարձութեան նամակին պատասխանն ըլլալով հանդերձ, այս չարթու ևս յիշեալ վարժարանին մէջ տեղի ունեցած անլուր և գայթակղական խել մը իրողութիւններ կը պատմէ, որոնք ստուգիւ ո'չ Հոգաբարձութեան, ո'չ Թաղ. Խորհրդոյ և ո'չ ալ յիշեալ թաղին բնաւ պատիւ չեն բերեր:

Նամակը բաւական երկար և ալ ուշ ձեռքերնիս հասած ըլլալով, հրատարակութիւնը ակամայ երկուշաբթի աւուր թողելու ստիպուած եմք:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼԱՊՈՒԼԵՑԻ ԿԱՐԾԻՊԸ

ԳԱՂԱՊՈՅ ԱՐԻԻ ԿԱՅՈՒԹԵԱՆԸ ՎՐԱՅ

(Շար. առաջին թիվ 1222)

Եւ սակայն այս անանուն կառավարութիւնը ասորեցիներ, նորա ասորեցի միջոցներով տալ պէտք էր. այդ բանն ալ նոյեմբեր 20ի օրինաց առաջին յօդուածն ըրաւ, որ կը տրամադրէր թէ:

«Կործակել իշխանութիւնը, սոյն օրինաց հրատարակման թուականէն մինչեւ եօթը տարի, Մաճէնթայի դուքս Մաք-Մաճոն մարաշխտին յանձնուած է, զոր պիտի վարէ նա Հանրապետութեան Նախագահ տիտղոսով եւ ճիշդ այժմու պայմաններով, մինչեւ սահմանադրական օրինաց յառաջ բերելը ցնոր փոփոխութիւնս:

Ազգային ժողովն այս օրէնքը քուէարկելով, երեք բան միանգամայն կ'որոշէր. 1. թէ մարաշխտին իշխանութիւնը եօթը տարի պիտի աւելի, 2. որ թէ մարաշխտը հանրապետութեան նախագահ տիտղոսը պիտի կրէր, եւ 3. որ թէ այս իշխանութիւնն իր վրէժն առաջարկած սահմանադրական օրէնքին ընդունուելով յառաջ գալիք արդի պայմանաց փոփոխութիւնը իրեն սահմանուէր:

Ասկէ աւելի պարզ չէ մեկին բան չը կրնար ըլլալ որչափ որ սոյն օրինաց խօսքերն ու իմաստը: Մարաշխտը եօթը տարի հանրապետութեան նախագահ է: Ասի անհակառակելի իրաւունք մ'է զոր Խորհրդաբանն ինքն իսկ պարտաւոր է յարգելու: Ասի սահմանադրական տրամադրութիւն մ'է, եւ կամ ինչպէս ըսին՝ ըլլալիք Սահմանադրութեան առաջին յօդուածը: Իսկ գալով իւր իշխանութեանը սահմանին, յայտ է թէ սահմանադրական օրէնքներն միայն կրնան փոփոխել զայդ: Օրինակի համար, կրնայ ըլլալ որ Նախագահին բացարձակ վէժոյն իրաւունք մը եւ կամ ինչպէս կառավարիչ, երբեմն պարագայներու մէջ եւ պայմաններու տակ, Ազգային ժողովը լուծուի միմեկու իրաւունք մը տրուի:

Այս է առաջին Խորհրդաբանին քուէարկածը որն որ թէ՛ իրաւամբ եւ թէ՛ գործով եօթնամեայ հանրապետութիւն մը հաստատեց: Թող մէկ քանի երեսփոխանք այսօր ուղարկուեն չափ դուքսն ու բողոքեն թէ իրենց միտքը այսպիսի բան մ'ընել չէր՝ առի օրէնքին վաւերականութեանը վրայ ազդեցութիւն մ'անգամ չունի: Մարդ չը կրնար արդելու որ Պետութեան մը գլուխը, Հանրապետութեան Նախագահ տիտղոսով եօթը տարուան համար ընտրուելէն ետքը, ամբողջ իւր այս իշխանութեան տեւողութեանը միջոցին, կամայ ակամայ հանրապետական կոչելու ստիպուած կառավարութեան մը առաջին պաշտօնեայն չ'ըլլայ:

Եւ ահաւասիկ այս օրէնքին դէմ է որ կը բողոքեն այսօր մէկ քանի երեսփոխանք, որոնք ամենէն աւելի եւսանդով ու նախանձախնդրութեամբ քուէարկեցին զայդ եւ դուքսը չ'առաջարկուի կանգնեցան: Ասոնք չեն ըսեր թէ մարաշխտը եօթը տարի իշխանութիւն չը վարէ, օրէնքին խօսքերն բացորոշ եւ յայտնի են այս մասին, այլ կը կարծեն ասոնք թէ սահմանադրական օրէնքներն քուէարկելով Ազգային ժողովը տէր է ըստ իւր հաճոյցն ուղած ատենը մի-

ապետութիւն կամ հանրապետութիւն հաստատելու, նախագահին տրուած եօթնամեայ իշխանավարութիւնն ալ միշտ յարգելով հանդերձ: Ասի ստոյգն ըսելու համար անհակառակ է:

Եթէ հանրապետական մը պնդէր թէ Ազգային ժողովը կրնայ վերջնական հանրապետութիւն հրատարակել, այս կարծիքը կրնար արամարտական ըլլալ, վասն զի վերջնական հանրապետութիւն հրատարակելու գաղափարը՝ իրաց արդի կացութեան եւ վաւերացման ունեցած այժմու ձեւին վերջնական վաւերացումը, հաստատութիւնը եւ նախորդորութիւնը կը նշանակէ. եւ այս բնեւոր, կառավարութեան բնութիւնը չը փոխուելէն զատ, Նախագահին ալ ունեցած հեղինակութիւնը ոչ միայն չէր սասաներ ու փոխուէր, այլ ընդհակառակն աւելել եւ կը հաստատուէր ու կը զօրանար:

Իսկ երբ ըրօրէն կը պնդեն թէ, նոյն 20ի օրինաց զօրութեամբ վաղը թերեւ կրնայ Ազգ. ժողովն միապետութիւն հրատարակել, առանց կործնելու սակայն, մինչեւ եօթը տարի, թագաւորը բերելով գահակալեցնել ստոյգն ըսելու համար ասի կուսակցութեանց հնարել կրցած ամեն արամարտական նրբամտութիւնը կը գերազանցէ: Ասոնք միմէ՛ն այնպէ՛ն կը կարծեն թէ մարաշխտը եօթը տարի թագաւորութեան տեղապահ գլուխ, պաշտօն ունենայ այսքան տեւողութեան մէջ արդելու իւր ներկայացուցած թագաւորին՝ գալ ու իրեն սեպհական դահլուճ վրայ բազմիլ: Կործնել թէ ասկից աւելի այլանդակ գաղափար մը, ասկից աւելի անիմանալի ըմբռնում մը չը կրնար ըլլալ:

Միապետական կուսակցութիւնը իւր գտնուած ճախող եւ շփոթեալ վիճակին մէջ մէկ բան մը միայն կը խորհէր, այն է՝ հանրապետութեան վերջնական հրատարակման դէմ եօթնամեայ թուով մը կանգնել: Բայց միւս ամենքն ալ անկեղծօրէն եւ բարեմտութեամբ կրնան ինչպէս զայդ, եւ երբ եօթնամեայ իշխանութիւնը կըսուէր, ամեն մարդ ու է ընդգիծութենէ վեր վիճակի մը մէջ գրուած եօթը տարի վարելու իրական իշխանութիւն մը կը հասկնար զայդ:

Եթէ խօսուածներուն հաւատանք, աւաղիւղման լրագրաց այս մասին բռնած լեզուէն մարաշխտը վտայեց է. եւ իրաւունք ալ ունի վշտանալու: Վասն զի ինքը չէր գայդ ուղղով, այլ իրեն տուին: Աւաղիւղման ու աւաղիւղման կեդրոնը այդ իշխանութիւնը տասը տարուան համար կ'ուզէին յանձնել իրեն, սակայն ինքը միայն եօթը տարուան համար ընդունեց զայդ. բայց այդ ընդունած բանը, օրէնքին իրեն այդ վերագրածոյ այնպիսի իշխանութիւն մ'է զոր ոչ ոք կարող է մերժել, եւ Խորհրդաբանն իսկ չունի բնաւ իրաւունք մը ոչ ուղղակի եւ ոչ անուղղակի կերպիւ կործնեցնել զայդ:

Այն ինչ աւաղիւղման անդամներէն ու մանք պարագայ տեղը կը յուզին եւ իւր բոլոր պաշտպանած դատը Խորհրդաբանող կուտակցութեան մը անուղղայ լինելն անգամ մ'ալ ցոյց կուտան, տողին ձախակողմը վեհանձնորէն կը յայտարարէ թէ, ինքը թէ պէտք նոյեմբեր 20ին չէր ուղած վատորոշ եւ վնասարեւր իշխանութիւն մը երկարելուն գործակից ու համակարծիք չ'առնուի, սակայն օրէնքն անգամ մը քուէարկուելէն յետոյ, կ'ընդունի զայդ եւ պատրաստ է այդ իշխանութիւնը կարգադրելով հաստատելու:

Հոս ներքին դիտում չը կայ բնաւ. ձախակողմն եւ ձախակողման կեդրոնը բաց կը խաղան խաղերնին:

Արդարեւ յայտնի բան է թէ եօթը տարուան հանրապետական պաշտօնէութիւն մը՝ վերջնական հանրապետութեան յաղթանակն ըսել է: Չախակողմն ու կեդրոնը իրենց համար պահած ու է ընտրելի կամ թեկնածու մը չունին առ այդ:

Ասոնք մէկ բան միայն կը խնդրեն, այն է թէ՛ սահմանադրական օրէնքներն հանրապետութիւն կազմակերպեն հանրապետական իշխանութիւն մը, եւ թէ՛ եօթնամեայ Նի անուն ներքեւ, անհարազատ միապետութիւն մը չը հաստատեն, նոր պատճառ յեղափոխութեանց:

(Շարունակելի)

Երէկուան թերթերունու Բաղաքական մասին մէջ, 2րդ երես 3րդ սիւնակ վարէն վեր թուելով 18րդ տողին սկիզբը գտնուած «ալ ոչ ա» գրեքն հոգաւորը ըլլալով, որք սխալմամբ դըրուէր են, այդ գրեքը նոյնպէս թուելով 3րդ տողին սկիզբը գրուած պիտի ըլլան, որով յիշեալ պարբերութեան վերջին մասն ալ ամբողջանալով հետեւեալ կերպիւ կարգացուի, «եւ ազգին ալ ոչ ապահովութիւն մը կրնայ տալ եւ ոչ ապագայ»:

Նմանապէս նոյն յօդուածին մէջ 2րդ երես առաջին սիւնակը ամենէն տակի տողին վերջը գտնուած «վեր» վանկը աւելորդ ըլլալով, այդ վանկը նոյն երես 2րդ սիւնակին 2րդ տողին սկիզբը պիտի դրուի հոգաւորը գտնուած կիսավանկ բառն ամբողջանալով «վերջերս» ըլլալու համար:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԳԱՂԱՊՈՅ

Բարիկ 7 մայիս

Նիսի երեսփոխաններէն, հրաժարեալ Գ. Բերքեհի պաշտօնակից Պ. Պերկոնտի երեսփոխանն ալ տարձանակով ինքնինքն սպաննեց:

Պերկոնտին հասած լուրերը կը ծանուցանեն թէ հոն ազգային եկեղեցի մը հիմնել կը խորհուի:

ԱՒՍՏՐԻԱ—ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիեննա 7 մայիս

Խորհրդաբանին մէջ բուռն վիճարանութիւն մը կը լլայ հեծեալագոր եւ լանտվերի բանակներուն պաշտօնակալացը թուոյն նըկատմամբ:

ՍՊԱՆԻԱ

Մադրիտ 7 մայիս

Սերրանո մարաշխտն երէկ քաղաքի համեմով եւսանդագին համակրութեամբ ընդունուեցաւ:

Քարուսեանք վերստին բանակ կողմելով Տուրանկոյի շրջակայները դիրքեր բռնած ու ամրացած ըլլալուն համար, Քոնչա զօրապետին բանակն ատոնց դէմ կը քալէ:

ՀԵԼԱԴԱ

Աթէնք 7 մայիս

Նոր պաշտօնէութիւն մը կազմուելու համար եղած ամեն քանքերն սպարդիւն ելելով, Պուրկարիսի պաշտօնէութիւնը պիտի մնայ դարձեալ զՊ. կրիվաս պատերազմի պաշտօնէսը ընտրուելով:

Խորհրդարանը պիտի լուծուի:

ՆԵՐՔԻՆ

Մերվոյ Միլան իշխանը հինգ շաբթի օր, ինչպէս ծանուցինք, Պոլսոյ կողմէն այցելութեան ելնելով գլխաւոր մղկիթներն, կոյսերական Գանձարանն և հնութեանց թանգարանը պտրտելով աչքէ անցնելէն յետոյ, նոյն երեկոյն ալ իւր բնակած Պէյքօղի դղեակը շքեղ կոչուէք մը տուաւ ուր ներկայ կը գտնուէին Մեծ Եպարդոսն, բոլոր պաշտօնէսք և դեսպանք:

— Բ. Դրնէն հրատարակութեան համար մեզ զրկուած պաշտօնական տեղեկութիւն մը կը ծանուցանէ թէ Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ 1875 տարւոյն հայերէն Օրացուցի տպագրութեան և հրատարակութեան իրաւունքն այժմէն, նախորդ տարուան պէս, բացառիկ կերպով Տ. Երեմիա քահանային շնորհուեր է, ուրիշ ու իցէ ոք բնաւ իրաւունք մը չը կարենալով ունենալ հայերէն Օրացոյց հրատարակելու:

— Բ. Դուռը քսանի չափ ալ և այլ կարգէ ու աստիճանէ պատուանշաններ պատրաստուեր է, որոնք Միլան իշխանին ուղեկցող պաշտօնաւորացը պիտի բաժնուին:

— Կը լսեմք թէ պաշտօնէից Ժողովոյ անդամ Րիդա բաշա երեկ երեկոյ Գաթը գիւղի իւր ասարանքը ի պատիւ Միլան իշխանին դեսպանական մեծածախ կոչուէք մը տուեր է:

— Յայտնի է թէ Մահմուտ Նէտիմ բաշայի եպարդոսութեան միջոցին ինել մը պաշտօնատուններէ բաղմամբիւ անձանց ճանաչ տրուելուն և ծախուց մէջ ալ մեծամեծ խնայողութիւններ եղած ըլլալուն պէս, հեռագրաց և թղթատարութեան վերատեսչութեան ալ տարեկան ծախքէն 40000 լիւրայի մօտ դուար մը զեղջած էր: Հեռագրաց վերատեսուչ Սալիմ էֆէնտի մնացած այսքան գումարին վարչութեան գործակալացը վարձուց անբաւական գալը նկատելով խնդիր ըրած էր Մեծ Եպարդոսին որ իւր պաշտօնարանին յատկացեալ ծախուց գումարն աւելցնէ: Այժմ Մեծ Եպարդոսը գրութեամբ կը ծանուցանէ Գանձուց պաշտօնէին թէ Հեռագրական վարչութեան յատկացեալ ծախուց գումարն աւելցնելով 9000 ոսկի աւելցնելու արտօնութիւն տրուեր է:

— Անցեալ օր Աւստրիացի նաւու մը նաւապետը ինքզինքը մեռցնել ուղերով, մեծ քանակութեամբ ամփոն կլլելէն վերջը թիւին բաղկերակացը մէկըն ալ կը կորէ: Բարեբաղդաբար նա-

ւուն մէջի մարդիկը տեսնելով ժամանակին նաւապետին ըրած անձնասպանութեան այս փորձը, օգնութեան կը հասնին, և պէտք եղած դարմանն ընելով կ'ազատեն զինքը մօտալուտ վրտանդէ մը: Մարդն այսօր կատարեալ պէս առողջացած է:

— Նմանապէս այս երեքշաբթի աւաւտ ալ Հոյտար Բաշայ բնակող երկաթուղւոյ շինութեանց ձեռնարկու Գերմանացի մը իւր անկողնոյն մէջ մեռած կը գտնուի, որուն քովն ալ, թոյնի փոքրիկ շիշ մը կ'եղած էր: Քննուելէն մ'ըլլալով դիւրաւ կիմացուի թէ մարդն ինքզինքը թունաւորեր է, և զիսկին գտնուած դիրքէն կը դուշակուէր թէ խիստ տանջանք մեռեր է: Զարմանալին սա է թէ կինը, որ քովի սենեակը կը պառկէր, բնաւ բան մ'ալ չէ իմացեր:

— Այս կիրակի օր Բերացի պատուաւոր ընտանիքէ երեք երիտասարդ ժամանակ անցնելու համար շրջադայելու ելած ըլլալով, Շիշլիի մօտը գտնուած Գարեջուր ծախող խանութներէն մէկը կը մտնեն, ուր սովորաբար մանկամարդ կ'իներ են սպասարկութիւն ընողները: և քանի մը գաւաթ գարեջուր խմելէն ետքը դուռս կ'ելնեն պտոյտնին շարունակելու: Մօտերնին նստող և նախկէ քաշող տաճկին մէկն ալ, որն որ երիտասարդաց՝ գարեջուր խմելու ատենին սպասարկութեան մտնելով ըրած տարփական տեսակցութեանցը դէմ վերջին աստիճանի ներդաշնակելէր, ասոնց ոտք ելնելը տեսնելուն պէս, ինքն ալ կը թողու իւր սեղանը և ետնուն դուռս ելնելով հեռուանց հեռքերուն կը հետևի: Հազիւ թէ երիտասարդք անմարդի տեղ մը կը հասնին, տաճկը վայրագ կ'իրքով մը յիշեալ երիտասարդաց վրայ յարձակելով, երեքն ալ այն աստիճան կը գանակոծէ ու կը խոշտանգէ որ ալ երեքալու կարողութիւննին չը ձգեր, յետոյ տնդայ գետինը պառկող երիտասարդացը զրպանները խառնելով վրանին ունեցած բոլոր ըստակին և ժամացոյցերին կը յափշտակէ ու կը մեկնի: «մէկ մ'ալ եկէք ու նորէն սիրահարութիւն ըրէք» ըսելով:

Արդարեւ երիտասարդաց թեթեւօրիկ այդ վարմունքը ոչ նուազ մեղադրելի է, սակայն ամենէն աւելի զարմանալին այդպիսի տեղ մը տաճկին այդ աստիճան վայրագութեան և յափշտակութեան մը յանդգնիւն է:

— Հինգշաբթի կէս աւուր մօտ Օսմանցի փայտաբարձ ցահնաւ մը Սեյիվու նեղուցէն 3 մլոն հեռաւորութեամբ ալէկոծութեան մը բռնուելով, 3 մարդոցմէն չորսը կը խղուին, միայն մէկը կ'ազատի ուրիշ օսմանցի նաւու մը նաւաստեացն օգնութեամբ:

— Վարնայի մէջ հինգշաբթի կէս օրէն յետոյ կարկտախառն և հեղեղանքման անձրև մը տեղացեր է:

— Յրէնկեան գրատան բոլոր թի-

ւերն ալ շահող վիճակահանութեան տոմսակները այս երեկոյ ժամը 11 յետոյ չը պիտի ծախուի, իսկ վաղն առաւօտ Պալաթ Ժողովրդասէր ընկերութեան Զրօսարանը ժամը 2էն մինչև 5ը ծախուելով, 5էն վերջը տոմսակաց վաճառմը դադարած է:

ՅՐԷՆԿԵԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Վաղը անպատճառ պիտի քաշուի Յրէնկեան գրատան վիճակահանութիւնը, որ կը բաղկանայ 1200 բաժինէ և որոյ ամէն մէկ բաժինը պիտի շահուան պատճառ մէկ մէկ զիրք, նոյն իսկ էն վերջին շահողին ստանալիք գրքին գինը բարձր ըլլալով իր վճարած մէկ քաւորդ մէծիտէն:

Ընթերցանութեան տարածմանը և հեղինակաց քաջալերութեանը համար ասկէ աւելի յարմար միջոց մը չէր կըրնար գտնուիլ, որ Յրէնկեան էֆէնտի գտած և ամենայն զոհողութեամբ ի գործ դրած է քանի մը անգամ և դարձեալ ի գործ պիտի դնէ այս անգամ:

Շատեր թերևս հաշուելով զարմանան թէ ի՞նչպէս կ'ընայ մէկ մարդ վիճակահանութեան մը մէկ քաւորդ մէծիտ վճարելով էն բարձրը 2000 զրչ. արժէք ունեցող դաշնակ մը վաստակել և բաղդատաբար 180էն սկսեալ էն վերջին շահողն մէկ քաւորդ մէծիտէն աւելի արժէք ունեցող զիրք մը առնուլ: այո՛, հոս է ահաւասիկ Յրէնկեան էֆէնտիի գիւտին գաղտնիքը, զոր ամէն ոք կըրնայ դիւրաւ գտնելով հաշուի գնել երբ մէկ զրքին գնոյն բաղդատութիւնը մի և նոյն տեսակին 200 օրինակին միանգամ գնուելու գնոյն հետ ընէ: հոս է հեղինակաց քաջալերութիւնը: հոս է ընթերցողաց շահը և հոս է Յրէնկեան էֆէնտիի անձնուիրութիւնը, որ անշուշտ պէտք է քաջալերուի ոչ զոհողութեամբ, այլ բաժնետոմս մը յախուաւելով և գրքի մը տէր ըլլալով ըստ բաղդին:

Պուրէշի փոխառութեան Մայիս 1 ին Գերմանիոյ Կոթա քաղաքը կատարուած վերջին վիճակահանութենէն ելնող 14 Սերներն են: 500, 1607, 1681, 2207, 2569, 5619, 5912, 4476, 4509, 4568, 4582, 5083, 5210, 7159:

Այս Սերներուն պարգև շահող թիւերն հետևեալներն են:

Սերի 500		Սերի 500	
Թիւ	Պարգև	Թիւ	Պարգև
37	Յր. 2000	83	50
92	400	100	50
88	400	Սերի 1607	
87	400	47	100000
42	50	79	500
4	50	11	500
51	50	59	500

Մէրի 1697		Մէրի 1569	
Թիւ	Պարգէ	Թիւ	Պարգէ
27	100	46	2000
44	100	51	500
53	50	58	90
25	50	90	50
99	50	96	50
49	50	95	50
30	50	6	50
66	50	34	50
50	50	93	50
3	50	8	50
Մէրի 1681		79	50
11	500	84	50
88	500	Մէրի 1568	
73	500	85	1000
83	50	40	50
9	50	5	50
26	50	95	50
10	50	53	50
37	50	11	50
79	50	7	50
27	50	6	50
35	50	96	50
95	50	9	50
Մէրի 2207		Մէրի 1582	
28	5000	82	100
68	1000	49	100
38	100	16	100
52	50	35	50
88	50	87	50
71	50	Մէրի 5085	
1	50	15	500
48	50	63	500
36	50	5	50
2	50	4	50
51	50	93	50
79	50	36	50
Մէրի 2369		2	50
79	1000	17	50
27	100	16	50
66	100	70	50
23	50	76	50
91	50	64	50
80	50	71	50
94	59	Մէրի 5210	
35	50	34	100
Մէրի 3619		72	100
62	100	13	100
88	50	41	50
81	50	66	50
5	50	30	50
78	50	97	50
42	50	96	50
Մէրի 3912		Մէրի 7189	
72	100	29	2000
4	50	82	500
55	50	48	100
95	50	62	100
30	50	94	50
Մէրի 4476		92	50
9	25000	43	50
88	1000	85	50
2	1000	50	50
48	100	34	50
69	100	31	50
35	50	7	50
8	50	32	50
61	50	35	50
27	50	81	50
22	50		
71	50		
40	50		

Վերջին տարիներն անցան թիւերն ալ իրենց 20 ֆրանքի գումարով պիտի ստանան :

Սոյն ցուցակին ճշգրտութիւնը կառավարութեան տեսուչ խորհրդականին և նոստարին ստորագրութեամբ վերապահուի :

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑԻ ԱՐԺԻԹՂԹՈՑ

Ղալաթի 26 ապրիլ
ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏ. ԱՐԺԻԹՂԹ
Նախորդ երեկոյին գոցուած 50 . 30
Առաւօտուն բաց . . . 51 . —
Գոց . . . 50 . 32
Բաց . . . 51 . 3
Գաժ . . . 50 . 30
Բաժնի վրէժ . . . 111 3/4
Նոր . . . 85
Փոխառ . 73 ի . . . 3
Փոխառ . 69 ի . . . 278
65 ի . . . 336
63 . . . 335
Գոյնէքէ Ժէնթրալ Լ. Ս. 7 . —
Քրեան Գոյն-Թիւրք . . . 1 . 50
Գոյնաւոր 1872 ի . . . 77
Պոստի Թիւ Թիւ . . . 4 . 38
Գոյն Գոյն . . . 5 . 10
Քրեան Ժէնթրալ Լ. Ս. 9 . —
Փոխառ Լ. Ս. 0 6 40
Բաց . . . 3 բաց
Գոյնաւոր . . . 13 0/0
Փոխառ Թիւ Թիւ 110 3/4
Բաց . . . 22 . 90

ԸՆԹԱՑԻ ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Գոյն . . . 100 Գոյն . . . Գոյն . . .
Գոյն . . . 109 30
Գոյն . . . 87 22
Գոյն . . . 89 3
Գոյն . . . 17 . —
Գոյն . . . 15 . —
Գոյն . . . 51 22
Գոյն . . . 101 30
Գոյն . . . 101 15
Գոյն . . . 104 25
Գոյն . . . 123 —

ՎԻՃԱԿԱՆ ՆՈՒԹԻՒՆ

Փ Ո Ւ Ս Ր Ի Ն Ե Լ Ի
Գին մէկ քառորդ Արծաթ Մէճիա
1200 բաժինէ բաղկացեալ բոլորն ալ վատկող . բաժնետէրն անհրաժեշտ պիտի ընդունի ըստ բաղդին կամ Աւրստրիոյ վ . կայսրէն 2 ոսկի շքադրամով վարձատրեալ իւր դաշնակարարին մէկ ձեռակերտ դաշնակը , և կամ գրքեր , յետագայ ցանկին կարգաւ : Տոմարկներն ս գառի կամ ոչ անպատճառ հըրապարակաւ գործադրելի , 'ի 28 ապրիլ (1) Ժամ ճիշդ 6 , Ժողովրդապետ

(1) Հետեւեալ օրէն ով որ տոմարկները Գրատունն ներկայացնէ՝ իր բախտին ընկածը կ'ընդունի :

Գիճեկիք—Տոմարկը կորսնցունողը բոլորն մը պահանջելու իրաւունք չունենար :

Ընկերութեան Ձբօտարանի վերնայարկը 'ի Պալատ :

ԳՐԱՏՈՒՆ ՖՐԵՆԿԵԱՆ

- Ուղան շարքը ի գումար Գիւլիս խանի կից
1. Դաշնակ (բիւնո) . . . 22 . 2000
 - Ազգա . . . ին լրագիրներէն
մին իր ընտրութեանը հա
մեմատ տարի մը ամբողջ
 3. Թշուառք 10 հատոր 180
 4. Թիւրք . . . 8 հատոր 120
 5. Երկրադունտ տարեկան 120
 6. Հովիւ 5 հատոր 200 յոր
դորակ խրատներով 105
 7. Սոնթէ Գրիսթոյ 6 հատոր 90
 8. Հազարե մէկ գիշեր 6 » 90
 9. Պատկեր Աշխէն թաղու
հայն Հայոց (ձեռագիր) 75
 10. Բառարան Բն. Իտ. Հ. Ս. 86 . .
 11. Հայի գիւնդն պոկերով 65
 12. Պատկեր Տիգրան Բ. ի 60
 13. Պատմութիւն Հայոց 13
Հայ թագաւորաց լու
սնկով . զարդարեալ 40
 14. Գաղանթ հաւատա
քննութեան պոկերով 33
 15. Պատկեր Հայաստանի 33
 16. Դարուս մէկ զուկին
խոստովանանքը 2 հատոր 20
 - Նաե 17 Տաղք Գուրեանի , 18
Պատկեր վարդանայ ձեռագիր , 8 թիւ
ւեր Համարով թիւն ընդարձակ . 14
թիւեր Գիմառնութիւն ողբերգական .
30 թիւեր Գամեկաղարդ տիկին . 40
թիւեր Հաւաքածոյ զուարճալի պատ
մութեանց (մեծագիր) , 60 թիւեր Բե
իքս Պալինէ պատկերազարդ , 65 թիւ
ւեր Պատմական անցք Մուրատեան
վարժարանի . 90 թիւեր կատարած աշ
խարհի կամ Նեռն . 80 թիւեր Առող
ջաբանութիւն ամէն հասակի , 85 թիւ
ւեր Ողբերգութիւն Ռասինի 86 . 70
թիւեր Գաղանթ երջանկութեան :
75 թիւեր Պարտէզ փոքրիկ ընտանեաց
համար 22 . 375
 - 33 թիւեր Գնար Յաւերակս Հայրեն
եաց պատկերազարդ (սրտառուչ
զանազան ողբերգութիւնք) 7 . 165
 - 345 Ասպար կենաց (երիտասարդաց
պաշտպան) 22 . 1395
 - 200 թիւեր Բարոյական , Պատմական ևն
գրեանք :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԵՈՐԳ ՈՒՍՇԻՆԳԻՆ

ԿՈՐԵ ՅԵՐԵՆԱՆԳ ԵՄԻԳՐԻ

1874

Կը գտնուի Գալաֆեան Կրատունը :
Գին 5 զր2 .

ՏԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆՏՈՒ

ՕԳՄԷՆ ԽՈՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ . ԽՈՃԱՍԱՐԵԱՆ

ԵՈՒՊՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ
ՎԵՐԻ ՅԱՐԳ ԹԻՒ 7